

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiwa/pion-archiwalny-ipn/szczecin/przykladowe-dokumenty/36071,Sprawa-Operacyjnego-Sprawdzenia-kryptonim-TIR.html>
27.02.2026, 01:47

ZATWIERDZAM Świnoujście, dnia 22.11. 19 85 r.
Tajne
Nr ewidencyjny 3737/12

WNIOSEK

o wszczęcie sprawy operacyjnego sprawdzenia
krypt. TIR

1. Opis zdarzenia. W dniu 20.11.85 r. ukazał się artykuł w gazecie "Głos Szczeciński" z którego wynika, że dwaj mieszkańcy Żyrakowa k/ Dębicy woj. Tarnob. uciekli z domu i ukryli na podwoziu samochodu ciężarowego wyjechali nielegalnie przez GPK Świnoujście do Szwecji gdzie poprosili o udzielenie azylu politycznego. Z informacji uzyskanej z MUSW w Dębicy wynika, że sprawcami są byli dwaj nieletni bracia Adam ZIELIŃSKI ur. 1.12.1969 r. i Krzysztof ZIELIŃSKI ur. 6.09.1972 r. zam. Żyraków 187, którzy uciekając z domu w nocy z 23/24.10.85 r. pozostawili list w którym przepraszają rodziców za swój uczynek informując jednocześnie, że mają pewien pomysł aby tak postąpić, wyjeżdżając na 3 dni i prosząc rodziców o to aby nie powiadomiali milicji. Rodzice Adama i Krzysztofa powiadomili organa MO w dniu 28.10.85 r. o ich ucieczce z domu. Rodzice otrzymali również w kilka dni później list z Ambasady Szwecji w Warszawie datowany 28.10.85 r. w którym informowani są, że ich synowie Adam i Krzysztof przebywają w Szwecji i czują się dobrze. W dniu 20.11.85 r. ukazał się artykuł w gazecie szwedzkiej "ARBETET" z którego wynika, że 27.10.85 r. na terenie miasta

Ustyd / Szwecja / zatrzymanych zostało dwóch nieletnich ob. PRL Adam i Krzysztof ZIELIŃSKI, którzy ukryli na ramie samochodu ciężarowego przedostali się nielegalnie z Polski do Szwecji. Aktualnie przebywają w obozie w Oxelosund gdzie oczekują na decyzję władz szwedzkich.

2. Zasadność wszczęcia sprawy operacyjnego sprawdzenia oraz cel jaki zamierza się osiągnąć w tej sprawie. Z analizy posiadanych materiałów wynika, że zostało dokonane przestępstwo nielegalnego przekroczenia granicy państwowej z Polski do Szwecji drogą morską przez Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH określone w art. 258 § 1 kk. Celem prowadzenia sprawy będzie ustalenie okoliczności, miejsca oraz sposobu nielegalnego przekroczenia granicy, ustalenie ewentualnych pomocników oraz przyczyn braku reakcji ze strony członków załogi promu na którym nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy.

3. Uwagi przełożonego. *Wniosek przesyłać do...*
pprk mgr. Wiesław CHUDZIK

ZATWIERDZAM Świnoujście, dnia 22.11. 19 85 r.
Tajne
Nr ewidencyjny 3737/12

WNIOSEK

o wszczęcie sprawy operacyjnego sprawdzenia
krypt. TIR

1. Opis zdarzenia. W dniu 20.11.85 r. ukazał się artykuł w gazecie "Głos Szczeciński" z którego wynika, że dwaj mieszkańcy Żyrakowa k/ Dębicy woj. Tarnob. uciekli z domu i ukryli na podwoziu samochodu ciężarowego wyjechali nielegalnie przez GPK Świnoujście do Szwecji gdzie poprosili o udzielenie azylu politycznego. Z informacji uzyskanej z MUSW w Dębicy wynika, że sprawcami są byli dwaj nieletni bracia Adam ZIELIŃSKI ur. 1.12.1969 r. i Krzysztof ZIELIŃSKI ur. 6.09.1972 r. zam. Żyraków 187, którzy uciekając z domu w nocy z 23/24.10.85 r. pozostawili list w którym przepraszają rodziców za swój uczynek informując jednocześnie, że mają pewien pomysł aby tak postąpić, wyjeżdżając na 3 dni i prosząc rodziców o to aby nie powiadomiali milicji. Rodzice Adama i Krzysztofa powiadomili organa MO w dniu 28.10.85 r. o ich ucieczce z domu. Rodzice otrzymali również w kilka dni później list z Ambasady Szwecji w Warszawie datowany 28.10.85 r. w którym informowani są, że ich synowie Adam i Krzysztof przebywają w Szwecji i czują się dobrze. W dniu 20.11.85 r. ukazał się artykuł w gazecie szwedzkiej "ARBETET" z którego wynika, że 27.10.85 r. na terenie miasta

Ustyd / Szwecja / zatrzymanych zostało dwóch nieletnich ob. PRL Adam i Krzysztof ZIELIŃSKI, którzy ukryli na ramie samochodu ciężarowego przedostali się nielegalnie z Polski do Szwecji. Aktualnie przebywają w obozie w Oxelosund gdzie oczekują na decyzję władz szwedzkich.

2. Zasadność wszczęcia sprawy operacyjnego sprawdzenia oraz cel jaki zamierza się osiągnąć w tej sprawie. Z analizy posiadanych materiałów wynika, że zostało dokonane przestępstwo nielegalnego przekroczenia granicy państwowej z Polski do Szwecji drogą morską przez Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH określone w art. 258 § 1 kk. Celem prowadzenia sprawy będzie ustalenie okoliczności, miejsca oraz sposobu nielegalnego przekroczenia granicy, ustalenie ewentualnych pomocników oraz przyczyn braku reakcji ze strony członków załogi promu na którym nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy.

3. Uwagi przełożonego. *Wniosek przesyłać do...*
pprk mgr. Wiesław CHUDZIK

TAJNE SPEC. ZNACZENIA
Egw. nr. 1.

ZATWIERDZAM
Woj. Urząd w Dębicy
płk mgr Stanisław GŁĄB

P L A N

przebiegu operacyjnych do sprawy operacyjnego sprawdzenia krytycia " T I R "

I. SYTUACJA OPERACYJNA.
W dn. 1985-11-20 ukazał się artykuł w gazecie "GŁOS SZCZECIŃSKI" z którego wynika, że dwaj mieszkańcy Żyrakowa koło Dębicy woj. Tarnów uciekli z domu i ukryli na podwoziu samochodu ciężarowego wyjechali nielegalnie przez GPK WOP Świnoujście do Szwecji gdzie poprosili o udzielenie azylu politycznego.
Z informacji uzyskanej z RUSW w Dębicy wynika, że sprawcami nielegalnego przekroczenia granicy byli dwaj nieletni bracia:
Adam ZIELIŃSKI s. Tadeusza i Józefa Białk
ur. 1969-12-01 Kolbuszowa zam. Żyraków 187
Krzysztof ZIELIŃSKI s. Tadeusza i Józefa Białk
ur. 1972-09-06 Kolbuszowa zam. J.W.

który w nocy z 23/24-10-1985r. uciekając z domu pozostawili list w którym przeprasza rodziców za swój uczynek informując jednocześnie, że mają pewien powód aby tak postąpić, wyjeżdżają na 3 dni i proszą rodziców o to aby nie powiadomili milicji.
Rodzice o ucieczce Adama i Krzysztofa z domu powiadomili organa MO w dn. 1985-10-28.
W kilka dni później rodzice otrzymali list z Ambasady Szwecji w Warszawie datowany 85-10-28 w którym informowani są, że ich synowie Adam i Krzysztof przebywają w Szwecji i czują się dobrze.
W dn. 1985-11-20 ukazał się artykuł w gazecie szwedzkiej "ARBETET" z którego wynika, że 1985-10-27 w godz. nocnych na terenie miasta Testad funkcjonariusze policji zatrzymali dwóch nieletnich ob.

/nr maszyna oot23/

- 2 -

PHL Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH, którzy ukryli na ramie samochodu ciężarowego przedostali się nielegalnie z Polski do Szwecji przez przejście graniczne w Świnoujściu.
Aktualnie bracia Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY przebywają w obozie w m. Oxelosund, gdzie oczekują na decyzję władz szwedzkich.
Rodzice uciekinierów posiadają ponadto jeszcze 6-cio dzieci w wieku szkolnym. Ojciec prowadzi rzemieślniczy zakład wyrobów elementów budowlanych, matka nie pracuje. Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY nie sprawiali kłopotów wychowawczych uzyskując pozytywne wyniki w nauce.

II. KONCEPCJA OPERACYJNA.

W toku podejmowanych przedsięwzięć operacyjnych zmierzających do wyjaśnienia okoliczności, miejsca, czasu i sposobu ucieczki się w samochodzie i nielegalnego wyjazdu do Szwecji, ustalenie ewentualnych pomocników oraz przyczyn braku reakcji ze strony członków załogi promu na którym Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY nielegalnie przekroczyli granicę.

Powyższe realizować się będzie poprzez:

- zebranie pełnych informacji oficjalnych z Konsulatu Generalnego PRL w Malmo i miejsca zamieszkania rodziców;
- dokonanie szczegółowej analizy dokumentacji GPK Świnoujście;
- wykorzystanie niezbędnych środków pracy operacyjnej.

III. PRZEDSIĘWZIĘCIA OPERACYJNE.

1. Poprzez RUSW w Dębicy ustalić dane dot. rodziny ZIELIŃSKICH zam. Żyraków 187 istotne dla oceny sytuacji w prowadzonej sprawie.

wykona: mjr ŻUKOWSKI

termin: 20-11-85r.

2. Zwrócić się do Konsula PRL w Malmo o śledzenie rozwoju sytuacji związanej z pobytom uciekinierów w Szwecji oraz zamierzeniami właściwych urzędów szwedzkich w stosunku do w/wym. i przekazywanie uzyskiwanych informacji do GPK Ś-cie.

wykona: ppłk CHUDZIK

termin: 25-11-85

TAJNE SPEC. ZNACZENIA
Egw. nr. 1.

ZATWIERDZAM
Woj. Urząd w Dębicy
płk mgr Stanisław GŁĄB

P L A N

przebiegu operacyjnych do sprawy operacyjnego sprawdzenia krytycia " T I R "

I. SYTUACJA OPERACYJNA.
W dn. 1985-11-20 ukazał się artykuł w gazecie "GŁOS SZCZECIŃSKI" z którego wynika, że dwaj mieszkańcy Żyrakowa koło Dębicy woj. Tarnów uciekli z domu i ukryli na podwoziu samochodu ciężarowego wyjechali nielegalnie przez GPK WOP Świnoujście do Szwecji gdzie poprosili o udzielenie azylu politycznego.
Z informacji uzyskanej z RUSW w Dębicy wynika, że sprawcami nielegalnego przekroczenia granicy byli dwaj nieletni bracia:
Adam ZIELIŃSKI s. Tadeusza i Józefa Białk
ur. 1969-12-01 Kolbuszowa zam. Żyraków 187
Krzysztof ZIELIŃSKI s. Tadeusza i Józefa Białk
ur. 1972-09-06 Kolbuszowa zam. J.W.

który w nocy z 23/24-10-1985r. uciekając z domu pozostawili list w którym przeprasza rodziców za swój uczynek informując jednocześnie, że mają pewien powód aby tak postąpić, wyjeżdżają na 3 dni i proszą rodziców o to aby nie powiadomili milicji.
Rodzice o ucieczce Adama i Krzysztofa z domu powiadomili organa MO w dn. 1985-10-28.
W kilka dni później rodzice otrzymali list z Ambasady Szwecji w Warszawie datowany 85-10-28 w którym informowani są, że ich synowie Adam i Krzysztof przebywają w Szwecji i czują się dobrze.
W dn. 1985-11-20 ukazał się artykuł w gazecie szwedzkiej "ARBETET" z którego wynika, że 1985-10-27 w godz. nocnych na terenie miasta Testad funkcjonariusze policji zatrzymali dwóch nieletnich ob.

/nr maszyna oot23/

- 2 -

PHL Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH, którzy ukryli na ramie samochodu ciężarowego przedostali się nielegalnie z Polski do Szwecji przez przejście graniczne w Świnoujściu.
Aktualnie bracia Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY przebywają w obozie w m. Oxelosund, gdzie oczekują na decyzję władz szwedzkich.
Rodzice uciekinierów posiadają ponadto jeszcze 6-cio dzieci w wieku szkolnym. Ojciec prowadzi rzemieślniczy zakład wyrobów elementów budowlanych, matka nie pracuje. Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY nie sprawiali kłopotów wychowawczych uzyskując pozytywne wyniki w nauce.

II. KONCEPCJA OPERACYJNA.

W toku podejmowanych przedsięwzięć operacyjnych zmierzających do wyjaśnienia okoliczności, miejsca, czasu i sposobu ucieczki się w samochodzie i nielegalnego wyjazdu do Szwecji, ustalenie ewentualnych pomocników oraz przyczyn braku reakcji ze strony członków załogi promu na którym Adam i Krzysztof ZIELIŃSCY nielegalnie przekroczyli granicę.

Powyższe realizować się będzie poprzez:

- zebranie pełnych informacji oficjalnych z Konsulatu Generalnego PRL w Malmo i miejsca zamieszkania rodziców;
- dokonanie szczegółowej analizy dokumentacji GPK Świnoujście;
- wykorzystanie niezbędnych środków pracy operacyjnej.

III. PRZEDSIĘWZIĘCIA OPERACYJNE.

1. Poprzez RUSW w Dębicy ustalić dane dot. rodziny ZIELIŃSKICH zam. Żyraków 187 istotne dla oceny sytuacji w prowadzonej sprawie.

wykona: mjr ŻUKOWSKI

termin: 20-11-85r.

2. Zwrócić się do Konsula PRL w Malmo o śledzenie rozwoju sytuacji związanej z pobytom uciekinierów w Szwecji oraz zamierzeniami właściwych urzędów szwedzkich w stosunku do w/wym. i przekazywanie uzyskiwanych informacji do GPK Ś-cie.

wykona: ppłk CHUDZIK

termin: 25-11-85

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

- 3 -
Rgz. nr ...

3. Poprzez Wydział Zwiadu PB WOP Sz-cin założyć pracę "W" na adres ojca Tadeusz ZIELIŃSKI sam. Zyraków 187
wykona: Helon
termin: 22-11-85r
4. Poprzez Kierownictwo promów pływających na trasie Świnoujście - Ystad zapewnić dopływ czasopism w których zamieszczane są artykuły dot. Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH.
Wykona: mjr ŻUKOWSKI
termin: na bieżąco
5. Na podstawie dokumentacji GPK i UC w Ś-ciu ustalić nazwiska kierowców, nr rej. samochodów, rodzaj ładunku i miejsca załadunku samochodów ciężarowych wyjeżdżających w dniach 26 i 27-10-1985r. do Szwecji.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
6. Przeprowadzić rozmowy z członkami załóg promów, którzy pełnili służby wachtowe w czasie postoju promów w Świnoujściu oraz osobami dokonującymi załadunku samochodów na promy celem uzyskania informacji istotnych w prowadzonej sprawie
wykona: ppor. Helon
termin: 30-12-85r
7. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH celem uzyskania informacji dot. zachowania się Adama i Krzysztofa, cech charakteru, dalszych planów w stosunku do dzieci.
wykona: ppor. Helon
termin: 10-12-85r
8. Poprzez SB RUSW w Dębicy zabezpieczyć dopływ informacji dot. ewentualnego docierania do rodziny uciekinierów dziennikarzy szwedzkich i pracowników Ambasady Szwecji w W-wie.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
9. Wystąpić z pismem do SB RUSW w Dębicy o nadesłanie informacji dot. treści listów które rodzice otrzymali w Ambasady Szwecji w W-wie oraz od Adama i Krzysztofa z Ystad przed dn. 20-11-85r
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

- 3 -
Rgz. nr ...

3. Poprzez Wydział Zwiadu PB WOP Sz-cin założyć pracę "W" na adres ojca Tadeusz ZIELIŃSKI sam. Zyraków 187
wykona: Helon
termin: 22-11-85r
4. Poprzez Kierownictwo promów pływających na trasie Świnoujście - Ystad zapewnić dopływ czasopism w których zamieszczane są artykuły dot. Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH.
Wykona: mjr ŻUKOWSKI
termin: na bieżąco
5. Na podstawie dokumentacji GPK i UC w Ś-ciu ustalić nazwiska kierowców, nr rej. samochodów, rodzaj ładunku i miejsca załadunku samochodów ciężarowych wyjeżdżających w dniach 26 i 27-10-1985r. do Szwecji.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
6. Przeprowadzić rozmowy z członkami załóg promów, którzy pełnili służby wachtowe w czasie postoju promów w Świnoujściu oraz osobami dokonującymi załadunku samochodów na promy celem uzyskania informacji istotnych w prowadzonej sprawie
wykona: ppor. Helon
termin: 30-12-85r
7. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami Adama i Krzysztofa ZIELIŃSKICH celem uzyskania informacji dot. zachowania się Adama i Krzysztofa, cech charakteru, dalszych planów w stosunku do dzieci.
wykona: ppor. Helon
termin: 10-12-85r
8. Poprzez SB RUSW w Dębicy zabezpieczyć dopływ informacji dot. ewentualnego docierania do rodziny uciekinierów dziennikarzy szwedzkich i pracowników Ambasady Szwecji w W-wie.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
9. Wystąpić z pismem do SB RUSW w Dębicy o nadesłanie informacji dot. treści listów które rodzice otrzymali w Ambasady Szwecji w W-wie oraz od Adama i Krzysztofa z Ystad przed dn. 20-11-85r
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r

- 4 -

10. Zwrócić się z pisemnym wnioskiem do SB RUSW w Świnoujściu o wykorzystanie ich źródeł informacji zatrudnionych na promach morskich dla prowadzenia rozpoznania operacyjnego w celu ustalenia danych dot. sposobu, miejsca i czasu dokonania przestępstwa granicznego.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
11. Realizacja innych czynności w zależności od zaistniałej sytuacji operacyjnej.

Oficer Operacyjny GO GPK WOP Ś-cin

ppor. Bolesław HELON

Z G A D Z A N I E :

Główny Fikcyjny Kierownik
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

Wydruk. w 2 egz.
Rgz. nr 1-308 W-11-
Rgz. nr 2-Sekcja "R" PB WOP Sz-cin
wyk. ppor. Helon
druk. Krasnowska
dn. 85-11-25
nr maszyn oo 723

Proponuję zatwierdzić
Mia Słojak, R. B. B. B. B.
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

Wykonanie m.j.
Zatwierdził
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

- 4 -

10. Zwrócić się z pisemnym wnioskiem do SB RUSW w Świnoujściu o wykorzystanie ich źródeł informacji zatrudnionych na promach morskich dla prowadzenia rozpoznania operacyjnego w celu ustalenia danych dot. sposobu, miejsca i czasu dokonania przestępstwa granicznego.
wykona: ppor. Helon
termin: 30-11-85r
11. Realizacja innych czynności w zależności od zaistniałej sytuacji operacyjnej.

Oficer Operacyjny GO GPK WOP Ś-cin

ppor. Bolesław HELON

Z G A D Z A N I E :

Główny Fikcyjny Kierownik
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

Wydruk. w 2 egz.
Rgz. nr 1-308 W-11-
Rgz. nr 2-Sekcja "R" PB WOP Sz-cin
wyk. ppor. Helon
druk. Krasnowska
dn. 85-11-25
nr maszyn oo 723

Proponuję zatwierdzić
Mia Słojak, R. B. B. B. B.
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

Wykonanie m.j.
Zatwierdził
ppłk mgr Wiesław CHUDEK

ZAJNIE SPRAZ. ZNACZ.

Rzecz. nr...

ANALIZA

Zał.	Opis	Wartość
Rzecz. nr...	08.03.1985	16

materialów w sprawie operacyjnego sprawdzenia krypt. "TIR" nr ewid. 3737/12.

I. OCENA SYTUACJI OPERACYJNEJ.

Sprawa operacyjnego sprawdzenia krypt. "TIR" nr ewid. 3737/12 została założona w dniu 22.11.1985r na zawiąsko nielegalnego przekroczenia granicy państwowej dokonanego przez dwóch nieletnich ob. POL.

1. ZIELIŃSKI Adam s. Tadeusza ur. 14.12.1969r w Kołbuszowej zam. Żyraków 197, uczeń 2 kl. Liceum Zawodowego.
2. ZIELIŃSKI Krzysztof ur. 06.09.1972r brat w/wymienionego, uczeń szkoły podstawowej.

Podstawą założenia sprawy operacyjnej stanowią doniesienia prasy szwedzkiej z których wynikało, iż w/wymienieni w okresie ostatnich dni października 1985r przedostali się do Szwecji pociągami przez GPK Świnoujście, ukrywając się na podwoziu samochodu ciężarowego.

W ramach realizowanych w sprawie przedsięwzięć z RUSW w Dębicy uzyskano informację z której wynikało, iż bracia Adam i Krzysztof Zielińscy w nocy z 23/24.10.1985r uciekli z domu pozostawiając list, w którym przepraszała rodziców za swój postępek informując jednocześnie, że mają powód aby tak postąpić i proszą o nie powiadamianie milicji. O zaistniałej ucieczce synów z domu rodziców tj. Tadeusz i Józefa Zielińscy powiadomili organa MO, dopiero w dniu 28.10.1985r. Po upływie kilku dni otrzymali oni list z Ambasady Szwedzkiej w Warszawie informujący, że synowie Adam i Krzysztof przebywają aktualnie w Szwecji i czują się dobrze. List ten datowany był: dnia 28.10.1985r. Rodzice figurantów posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni 1,42 ha, ojciec ponadto zajmuje się wyrobem pustaków. Na ich utrzymaniu pozostaje jeszcze sześciu dzieci, z których pięcioro uczęszcza do szkoły podstawowej.

ZAJNIE SPRAZ. ZNACZ.

Rzecz. nr...

ANALIZA

Zał.	Opis	Wartość
Rzecz. nr...	08.03.1985	16

materialów w sprawie operacyjnego sprawdzenia krypt. "TIR" nr ewid. 3737/12.

I. OCENA SYTUACJI OPERACYJNEJ.

Sprawa operacyjnego sprawdzenia krypt. "TIR" nr ewid. 3737/12 została założona w dniu 22.11.1985r na zawiąsko nielegalnego przekroczenia granicy państwowej dokonanego przez dwóch nieletnich ob. POL.

1. ZIELIŃSKI Adam s. Tadeusza ur. 14.12.1969r w Kołbuszowej zam. Żyraków 197, uczeń 2 kl. Liceum Zawodowego.
2. ZIELIŃSKI Krzysztof ur. 06.09.1972r brat w/wymienionego, uczeń szkoły podstawowej.

Podstawą założenia sprawy operacyjnej stanowią doniesienia prasy szwedzkiej z których wynikało, iż w/wymienieni w okresie ostatnich dni października 1985r przedostali się do Szwecji pociągami przez GPK Świnoujście, ukrywając się na podwoziu samochodu ciężarowego.

W ramach realizowanych w sprawie przedsięwzięć z RUSW w Dębicy uzyskano informację z której wynikało, iż bracia Adam i Krzysztof Zielińscy w nocy z 23/24.10.1985r uciekli z domu pozostawiając list, w którym przepraszała rodziców za swój postępek informując jednocześnie, że mają powód aby tak postąpić i proszą o nie powiadamianie milicji. O zaistniałej ucieczce synów z domu rodziców tj. Tadeusz i Józefa Zielińscy powiadomili organa MO, dopiero w dniu 28.10.1985r. Po upływie kilku dni otrzymali oni list z Ambasady Szwedzkiej w Warszawie informujący, że synowie Adam i Krzysztof przebywają aktualnie w Szwecji i czują się dobrze. List ten datowany był: dnia 28.10.1985r.

Rodzice figurantów posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni 1,42 ha, ojciec ponadto zajmuje się wyrobem pustaków. Na ich utrzymaniu pozostaje jeszcze sześciu dzieci, z których pięcioro uczęszcza do szkoły podstawowej.

W miejscu zamieszkania jak i w szkołach do których uczęszczali Adam i Krzysztof Zielińscy posiadali opinie pozytywne, uzyskiwali dobre wyniki w nauce, nie sprawiali żadnych kłopotów wychowawczych.

W liście do rodziców wysłanym przez Adama Zielińskiego w dniu 31.10.1985r w Yatad stwierdza on, że "... Jeszcze w drodze /23.10.85r/ uciekliśmy z domu. Mieliśmy wtedy pociąg do Warszawy. Potem pojechaliśmy w czwartek /24.10.1985r/ do Szczecina a stamtąd do Świnoujścia. W nocy z piątku na sobotę /25/26.10.85r/ wsiadliśmy pod TIR-a. Przez noc i cały dzień byliśmy pod podwoziem. Na przejściu granicznym przy kontroli celnej ledwo nas się udało, samochód bowiem wjechał tam na kłosał i dwa razy przechodził facet z latarką, ale nas nie zauważył. Potem na promie było już dobrze. Spod TIR-a wysiadliśmy o 11 z soboty na niedzielę /26/27.10.85r/ potem poszliśmy na policję".

W dniu 04.12.1985r przeszukany został strażnik SOK ob. PACZEŚNY Mirosław, który stwierdził, że pełniąc służbę w nocy z 25/26.10.1985r ok. godz. 23.00 zwrócił uwagę na dwóch chłopaków w wieku 14-15 lat, którzy spali na ławkach w poczekalni stacji kolejowej w Świnoujściu. Kiedy zażądał od nich dokumentów tożsamości, stwierdzili, że ich nie posiadają.

Th-maczył, iż w Świnoujściu przebywali u ciotki a obecnie najbliższym pociągami zamierzają uciec się do Warszawy gdzie mieszkają na stałe. Po odjeździe pociągu tj. po godz. 23.50 chłopaków tych nie widział ponownie w rejonie dworca kolejowego. Ob. Pacześny na przedstawionym mu zdjęciu, zamieszczonym wówczas w tygodniku "Polityka", rozpoznał Adama Zielińskiego jako tego chłopaka, z którym rozmawiał w dniu 25.10.1985r.

Na podstawie zestawień eksploatacyjnych przewozów tpyrowych sporządzanych na promach ustalano samochody ciężarowe, które w dniach 23.25.27-10.-85r odprawione zostały na wyjazd z Polski do Szwecji w GPK Świnoujście. W okresie tym odprawionych zostało 100 samochodów ciężarowych. Z kierowcami tych samochodów prowadzone są sukcesywnie rozmowy mające na celu ustalenie okresu oczekiwania na placu przedpradowym jak również sprawdzenie możliwości ukrycia się dwóch chłopaków na ramie samochodu. Do chwili obecnej przeprowadzono 33 rozmowy z wytypowanymi kierowcami oraz dokonano 33 oglądzin samochodów.

W tym kontekście np. w dniu 31.12.1985r przeprowadzono oglądziny samochodu ciężarowego marki "RAMA-TURBO". Stwierdzono, że w przestrzeni znajdującej się pomiędzy podłogą akry słynny ładunkowej a czterema belkami poprzecznymi rury samochodu

W miejscu zamieszkania jak i w szkołach do których uczęszczali Adam i Krzysztof Zielińscy posiadali opinie pozytywne, uzyskiwali dobre wyniki w nauce, nie sprawiali żadnych kłopotów wychowawczych.

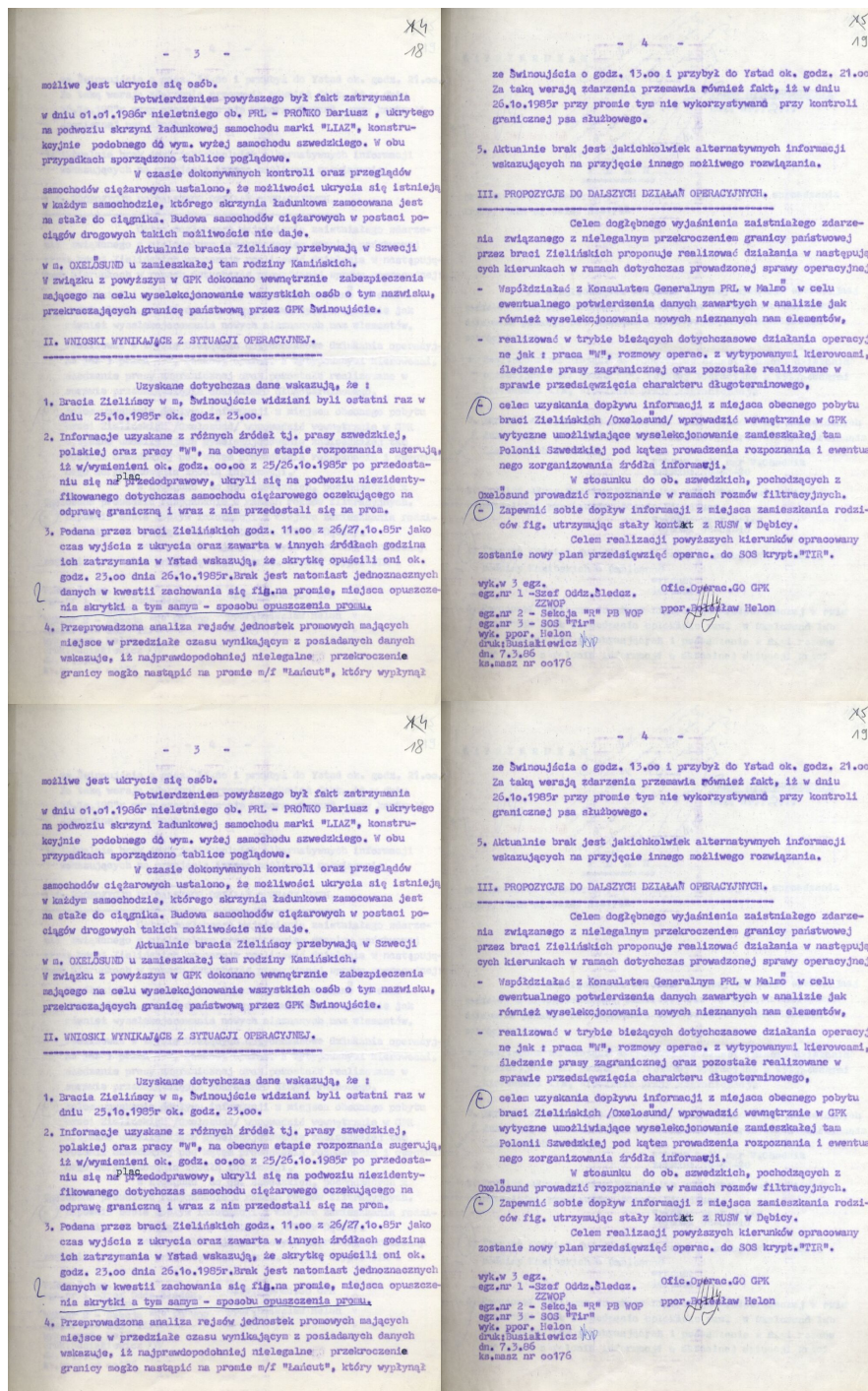
W liście do rodziców wysłanym przez Adama Zielińskiego w dniu 31.10.1985r w Yatad stwierdza on, że "... Jeszcze w drodze /23.10.85r/ uciekliśmy z domu. Mieliśmy wtedy pociąg do Warszawy. Potem pojechaliśmy w czwartek /24.10.1985r/ do Szczecina a stamtąd do Świnoujścia. W nocy z piątku na sobotę /25/26.10.85r/ wsiadaliśmy pod TIR-a. Przez noc i cały dzień byliśmy pod podwoziem. Na przejściu granicznym przy kontroli celnej ledwo nas się udało, samochód bowiem wjechał tam na kłosał i dwa razy przechodził facet z latarką, ale nas nie zauważył. Potem na promie było już dobrze. Spod TIR-a wysiadaliśmy o 11 z soboty na niedzielę /26/27.10.85r/ potem poszliśmy na policję".

W dniu 04.12.1985r przeszukany został strażnik SOK ob. PACZEŚNY Mirosław, który stwierdził, że pełniąc służbę w nocy z 25/26.10.1985r ok. godz. 23.00 zwrócił uwagę na dwóch chłopaków w wieku 14-15 lat, którzy spali na ławkach w poczekalni stacji kolejowej w Świnoujściu. Kiedy zażądał od nich dokumentów tożsamości, stwierdzili, że ich nie posiadają.

Th-maczył, iż w Świnoujściu przebywali u ciotki a obecnie najbliższym pociągami zamierzają uciec się do Warszawy gdzie mieszkają na stałe. Po odjeździe pociągu tj. po godz. 23.50 chłopaków tych nie widział ponownie w rejonie dworca kolejowego. Ob. Pacześny na przedstawionym mu zdjęciu, zamieszczonym wówczas w tygodniku "Polityka", rozpoznał Adama Zielińskiego jako tego chłopaka, z którym rozmawiał w dniu 25.10.1985r.

Na podstawie zestawień eksploatacyjnych przewozów tpyrowych sporządzanych na promach ustalano samochody ciężarowe, które w dniach 23.25.27-10.-85r odprawione zostały na wyjazd z Polski do Szwecji w GPK Świnoujście. W okresie tym odprawionych zostało 100 samochodów ciężarowych. Z kierowcami tych samochodów prowadzone są sukcesywnie rozmowy mające na celu ustalenie okresu oczekiwania na placu przedpradowym jak również sprawdzenie możliwości ukrycia się dwóch chłopaków na ramie samochodu. Do chwili obecnej przeprowadzono 33 rozmowy z wytypowanymi kierowcami oraz dokonano 33 oglądzin samochodów.

W tym kontekście np. w dniu 31.12.1985r przeprowadzono oglądziny samochodu ciężarowego marki "RAMA-TURBO". Stwierdzono, że w przestrzeni znajdującej się pomiędzy podłogą akry słynny ładunkowej a czterema belkami poprzecznymi rury samochodu

Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia kryptonim „TIR”

09.08.2016

Pod koniec października 1985 r. miała miejsce jedna z najbardziej spektakularnych ucieczek z terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Jej bohaterami byli Adam i Krzysztof Zielińscy (ur. 1969 r. i 1972 r.), którzy schowani pod naczepą TIR-a, dotarli do Szwecji na pokładzie promu płynącego ze Świnoujścia.

Próbie sprowadzenia braci do kraju podjęły polskie służby konsularne w Szwecji oraz centrala Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Do działań tych włączyły się także organa bezpieczeństwa. Pod koniec listopada 1985 r. Wydział II Pomorskiej Brygady WOP wszczął Sprawę Operacyjnego Sprawdzenia kryptonim „TIR” o numerze ewidencyjnym 3737/12. Celem niniejszej sprawy było ustalenie m.in. okoliczności, miejsca, czasu i sposobu nielegalnego przekroczenia granicy oraz

wskazanie ewentualnych pomocników młodocianych uciekinierów. Oficerowie Zwiadu WOP analizując materiały prasowe, a także pozyskane przez SB listy braci Zielińskich ustalili, że ucieczka dokonana została najprawdopodobniej na pokładzie promu „Łańcut”. Prowadzone rozmowy z kierowcami samochodów ciężarowych nie pozwoliły jednak ustalić, jakim dokładnie samochodem Adam i Krzysztof Zielińscy przekroczyli granicę kraju. Ostatecznie z powodu braku możliwości operacyjnego dotarcia do uciekinierów oraz powściągliwości szwedzkich władz w kwestii udzielania informacji na ich temat podjęto decyzję o zamknięciu sprawy z dniem 13 stycznia 1987 r. i złożeniu zgromadzonych materiałów w archiwum Wydziału „C” Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Szczecinie.

Polskim władzom nie udało się sprowadzić braci Zielińskich do kraju. Zamieszkali oni w Szwecji, a sprawowanie nad nimi opieki powierzono Andrzejowi i Luizie Kamińskim – działaczom szczecińskiej „Solidarności”, którzy wyemigrowali z Polski w 1982 r.

W 1989 r. na kanwie ich historii powstał film „300 mil do nieba” w reżyserii Macieja Dejczer.

Opracowanie: Tomasz Dźwigał, Łukasz Skubisz

[Poprzedni Strona](#)